

جمهوری اسلامی ایران

وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی

وزیر

شماره: ۲۶۲۳۴۱

تاریخ: ۱۳۹۸/۱۰/۱۰

پوست:

دستورالعمل صدور پروانه انتشار بازی رایانه‌ای

مقدمه:

به استناد قانون اهداف و وظایف وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، مصوب سال ۱۳۶۵ مجلس شورای اسلامی و اساسنامه بنیاد ملی بازی‌های رایانه‌ای، مصوب سال ۱۳۸۵ شورای عالی انقلاب فرهنگی و اصلاحیه آن به تاریخ ۱۳۹۰/۸/۱۷ و مصوبات جلسات ۶۶۵ و ۶۶۶ مورخ ۱۳۹۵/۴/۲۲ و ۱۳۹۵/۵/۵ شورای فرهنگ عمومی و در اجرای مصوبه مورخ ۱۳۹۷/۶/۴ شورای راهبری توسعه مدیریت وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی مبنی بر ساماندهی مجوزهای این وزارتخانه، «دستورالعمل صدور پروانه انتشار بازی رایانه‌ای» به شرح زیر برای اجرا ابلاغ می‌شود:

۱- تعاریف:

۱-۱- بازی رایانه‌ای: برنامه رایانه‌ای که کارکرد آن مبتنی بر جذابیت حاصل از قابلیت عکس‌العمل نظام‌مند دیداری، شنیداری یا حرکتی به رفتار یک یا چند انسان است؛ اعم از آن که برای هر منظور، از قبیل تفریح، سرگرمی و آموزش تولید شده یا مورد استفاده قرار گیرد. بازی‌های پیشانه‌ای، بازی‌های دستگاه‌های همراه (موبایل) و بازی‌های ویدیویی از اقسام بازی رایانه‌ای محسوب می‌شوند.

۱-۲- پروانه انتشار: سندی است که به موجب آن، اجازه انتشار یک بازی رایانه‌ای به گونه یا گونه‌های مشخص، به اشخاص حقیقی یا حقوقی واجد شرایط توسط بنیاد ملی بازی‌های رایانه‌ای اعطا می‌شود.

۱-۳- نشر و عرضه تجاری: کلیه فعالیت‌های نشر و عرضه بازی‌های رایانه‌ای با پرداخت ریالی اعم از دریافت مستقیم یا غیرمستقیم وجه از قبیل: پرداخت شتابی، سرویس ارزش افزوده، کیف پول مجازی، تبلیغات، حق اشتراک و غیره.

۱-۴- نظام ارزیابی و رده‌بندی سنی بازی‌های رایانه‌ای: نظامی است که سازوکار ارزیابی و اعطای رده مشخص به یک بازی رایانه‌ای را بر اساس مخاطرات فرهنگی، روحی و روانی آن برای گروه‌های مختلف سنی تعیین می‌کند.

۱-۵- ارزیابی و رده‌بندی سنی: رده‌ای است که اعطای آن به یک بازی رایانه‌ای نشان‌دهنده مناسب بودن بازی رایانه‌ای مزبور برای استفاده گروه سنی مشخص از نظر مخاطرات فرهنگی، روحی و روانی برای کاربران، بر اساس نظام

جمهوری اسلامی ایران

وزارت فرهنگ ارشاد اسلامی

وزیر

شماره: ۲۶۴۳۴۱

تاریخ: ۱۳۹۸/۱۰/۱۰

پوست:

ارزیابی و رده‌بندی سنی بازی‌های رایانه‌ای است. صدور پروانه انتشار برای انواع بازی‌های رایانه‌ای منوط به ارزیابی و تخصیص رده‌بندی سنی است.

۱-۶- شورای رده‌بندی: شورای ارزیابی و رده‌بندی سنی بازی‌های رایانه‌ای، شورایی است که به شرح مواد این دستورالعمل در بنیاد ملی بازی‌های رایانه‌ای تشکیل می‌شود و در مورد تخصیص رده سنی به بازی‌های رایانه‌ای براساس نظام ارزیابی و رده‌بندی سنی بازی‌های رایانه‌ای مصوب جلسات ۶۶۵ و ۶۶۶ مورخ ۱۳۹۵/۴/۲۲ و ۱۳۹۵/۵/۵ شورای فرهنگ عمومی و دستورالعمل مربوطه، اتخاذ تصمیم می‌کند.

۱-۷- بازی دستگاه‌های همراه (موبایل): بازی رایانه‌ای قابل اجرا در تلفن‌ها، رایانک‌ها و دستگاه‌های همراه هوشمند دستی (تبلت).

۱-۸- پدیدآورنده: شخص یا اشخاص حقیقی که به تنهایی یا با مشارکت دیگر پدیدآورندگان برای تولید کننده یا به طور مستقل برای خویش، با استفاده از دانش، هنر یا مهارت خود بازی رایانه‌ای جدیدی ایجاد کرده‌اند.

۱-۹- تولید بازی رایانه‌ای: به کارگیری پدیدآورنده یا پدیدآورندگان همراه با تأمین امکانات لازم برای ایجاد بازی رایانه‌ای جدید، توسعه، ارتقاء یا ویرایش بازی رایانه‌ای که قبلاً ایجاد شده است.

۱-۱۰- بازی ایرانی: بازی رایانه‌ای که از ابتدا توسط شخص ایرانی تولید شده باشد؛ صرف نظر از اینکه بخشی یا تمام آن در داخل یا خارج از ایران توسط متخصصان مختلف ایرانی یا خارجی پدید آورده شده باشد، به نحوی که حقوق بازی متعلق به تولیدکننده ایرانی بوده و برای اولین بار در ایران منتشر شود و قبلاً نیز در هیچ کشور دیگری در دنیا منتشر نشده باشد. در غیر این صورت بازی رایانه‌ای، «خارجی» محسوب می‌گردد.

۱-۱۱- کارخواه بازی (Client): بخشی از بازی برخط است که بر روی دستگاه مورد استفاده کاربر ذخیره می‌شود.

۱-۱۲- کارساز بازی (Server): برنامه رایانه‌ای است که ارتباط آن با پیشگر دستگاه مورد استفاده یا کارخواه بازی ذخیره شده بر روی دستگاه مزبور، در بستر شبکه، اجرای بازی برخط را ممکن می‌سازد.

۱-۱۳- بازی بر بستر شبکه (برخط): بازی رایانه‌ای است که اجرای آن بدون اتصال دستگاه مورد استفاده به کارساز مربوط در بستر شبکه، ممکن نیست؛ اعم از:

الف) بازی‌های رایانه‌ای که فقط شامل برنامه رایانه‌ای کارساز هستند و با استفاده از اتصال پیشگر دستگاه مورد استفاده کاربران، به کارساز مذکور اجرا می‌شوند.

جمهوری اسلامی ایران

وزارت فرهنگ، ارشاد اسلامی

وزیر

شماره: ۲۶۴۳۴۱

تاریخ: ۱۰/۱۰/۱۳۹۸

پوست:

ب) بازی‌های رایانه‌ای که شامل برنامه‌های کارساز - کارخواه هستند و اجرای آنها علاوه بر اتصال دستگاه مورد استفاده کاربر به کارساز، نیاز به ذخیره‌کارخواه بر روی دستگاه مذکور نیز دارد.

۱۴-۱- **امکانات برخط بازی رایانه‌ای:** امکاناتی که از طریق رابط کاربری بازی رایانه‌ای و فقط در صورت ارتباط دستگاه مورد استفاده با کارساز مربوط در بستر شبکه، برای کاربران قابل استفاده است. از قبیل قابلیت‌ها یا ابزارهای جدید که به رایگان یا در مقابل اخذ وجه مستقیم یا غیرمستقیم به بازی رایانه‌ای اضافه می‌شود یا فراهم شدن امکان رقابت یا هر شکل تعامل کاربران بازی رایانه‌ای با یکدیگر.

۱۵-۱- **کارساز امکانات برخط بازی رایانه‌ای:** برنامه‌های رایانه‌ای است که استفاده از امکانات برخط بازی رایانه‌ای، منوط به ارتباط بازی رایانه‌ای با آن، در بستر شبکه است.

۱۶-۱- **پیشانه:** دستگاهی است که کاربرد اصلی آن، تعامل با بازی رایانه‌ای است؛ اعم از آن که بازی رایانه‌ای در همان دستگاه اجرا شود یا پیشانه به دستگاه دیگری متصل شود که بازی رایانه‌ای در آن اجرا می‌شود.

۱۷-۱- **دستگاه پیشانه‌ای اتاقکی:** دستگاهی است که امکان تعامل یک یا چند انسان با یک یا چند بازی رایانه‌ای درون خود را صرفاً از طریق پیشانه دارای اتاقک، جایگاه یا ابزار اتصال برای کاربر فراهم می‌کند؛ مانند دستگاه‌ها و پیشانه‌های نصب شده در شهر بازی‌ها و پارک‌ها.

۱۸-۱- **مجوز فعالیت نشر بازی‌های رایانه‌ای:** سندی است که به موجب آن به اشخاص حقوقی وفق دستورالعمل صدور مجوز فعالیت نشر بازی‌های رایانه‌ای، اجازه فعالیت در زمینه نشر بازی‌های رایانه‌ای توسط بنیاد ملی بازی‌های رایانه‌ای اعطا می‌شود.

۱۹-۱- **ناشر:** دارنده مجوز فعالیت نشر بازی‌های رایانه‌ای از بنیاد ملی بازی‌های رایانه‌ای برابر دستورالعمل مصوب مربوط.

۲۰-۱- **سامانه:** منظور «سامانه ملی بازی‌های رایانه‌ای» به نشانی "portal.ircg.ir" است.

۲۱-۱- **بنیاد:** بنیاد ملی بازی‌های رایانه‌ای.

۲- شرایط لازم:

پدیدآورندگان یا تولیدکنندگان ایرانی که بازی‌های رایانه‌ای را خود پدید آورده یا تولید کرده‌اند و ناشران بازی‌های رایانه‌ای، با رعایت حقوق بازی‌های رایانه‌ای و همچنین اشخاص حقیقی یا حقوقی در بازی‌های رایانه‌ای پیشانه‌ای اتاقکی می‌توانند پس از ارزیابی و تخصیص رده‌بندی سنی به بازی، پروانه انتشار دریافت کنند.

جمهوری اسلامی ایران

وزارت فرهنگ، ارشاد اسلامی

وزیر

شماره: ۱۰۳۶۳۴۱

تاریخ: ۱۳۶۸/۱۰/۱۰

پوست:

۳- مدارک لازم:

۳-۱- برای صدور پروانه انتشار بازی‌های رایانه‌ای پیشنهادی اتاکی:

- ۳-۱-۱- حسب مورد ارائه مجوزها یا تأییدیه‌های مرتبط.
- ۳-۱-۲- کارت ملی برای اشخاص حقیقی یا مدارک ثبتی و کارت ملی مدیرعامل برای اشخاص حقوقی.
- ۳-۱-۳- مدارک تعلق بازی‌های رایانه‌ای پیشنهادی اتاکی ایرانی به درخواست‌کننده آن، یا مدارک واردات قانونی برای بازی‌های رایانه‌ای پیشنهادی اتاکی خارجی.

۳-۲- برای صدور پروانه انتشار سایر بازی‌های رایانه‌ای:

- ۳-۲-۱- حسب مورد مدارک فعالیت تولیدکننده یا کارت ملی پدیدآورنده ایرانی و تکمیل تعهدنامه اصالت و تعلق اثر به درخواست‌کننده و مدارک مالکیت ناشر بر حقوق مادی بازی ایرانی و مدارک مالکیت ناشر بر حقوق مادی بازی رایانه‌ای خارجی مورد درخواست یا وکالت یا نمایندگی قانونی از ناشر یا تولیدکننده (مالک حقوق بازی رایانه‌ای) خارجی (صرفاً برای انتشار بازی خارجی که نشر و عرضه تجاری می‌شود یا در ایران سرویس‌دهی می‌گردد).
- ۳-۲-۲- حسب مورد طرح پیشنهادی بسته‌بندی یا نقشک بازی رایانه‌ای.
- ۳-۲-۳- حسب مورد ارائه نسخه قابل اجرا یا فراهم کردن دسترسی به بازی رایانه‌ای.

۴- فرآیند صدور پروانه انتشار:

۴-۱- کلیه بازی‌های رایانه‌ای (به جز بازی پیشنهادی اتاکی):

- ۴-۱-۱- ورود به سامانه و تکمیل فرم‌ها و بارگذاری مدارک لازم موضوع بند (۳).
- ۴-۱-۲- بررسی بازی رایانه‌ای و حسب مورد اعلام مشکلات محتوایی و نواقص به درخواست‌کننده.
- ۴-۱-۳- ارزیابی و رده‌بندی سنی بازی رایانه‌ای.
- ۴-۱-۴- صدور پروانه انتشار.

تصوه: برای بازی دستگاه‌های همراه (موبایل) که از طریق عرضه‌کنندگان مجازی (مارکت‌ها) منتشر می‌شود و بنیاد دسترسی لازم برای بررسی آن بازی در سامانه عرضه‌کننده را دارد، مراحل فوق از طریق سامانه عرضه‌کننده صورت می‌پذیرد.

۴-۲- بازی‌های پیشنهادی اتاکی:

- ۴-۲-۱- ورود به سامانه و تکمیل فرم‌ها و بارگذاری مدارک لازم موضوع بند (۳).

جمهوری اسلامی ایران

وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی

وزیر

شماره: ۲۶۴۲۴۱

تاریخ: ۱۳۹۸/۱۰/۱۰

پوست:

۲-۲-۴- بررسی و حسب مورد ارزیابی و رده‌بندی اولیه سنی بازی رایانه‌ای یا اعلام مشکلات محتوایی و نواقص به درخواست‌کننده.

۳-۲-۴- صدور موافقت‌نامه اولیه برای ترخیص بازی پیشنهادی ای‌اتاقکی از گمرک.

۴-۲-۴- ارزیابی و رده‌بندی نهایی سنی بازی رایانه‌ای در محل نصب.

۵-۲-۴- صدور پروانه انتشار.

تصوره: زمان تقریبی انجام کلیه فرآیندهای فوق در صورت تکمیل بودن مدارک، حداکثر ۷ روز کاری است و در صورت رد تخصیص یا تخصیص رده‌بندی مشخص به یک بازی رایانه‌ای، متقاضی می‌تواند ظرف مدت ۱۰ روز اعتراض خود را به عدم تخصیص رده‌بندی یا سطح‌بندی آن با ذکر دلایل و مستندات در سامانه ثبت و به بنیاد اعلام کند. اعتراض درخواست‌کننده در اولین جلسه شورای رده‌بندی مطرح می‌شود و هرگونه تغییر یا اصلاح رده‌بندی، مستلزم کسب ۵ رأی از اعضاء شورای رده‌بندی است.

۵- مرجع صدور مجوز:

پس از ارزیابی و رده‌بندی سنی بازی رایانه‌ای در شورای رده‌بندی، بنیاد با رعایت مقررات این دستورالعمل، پروانه انتشار صادر می‌کند.

۶- سایر مقررات:

۱-۶- مدت اعتبار پروانه های صادره برای بازی های مرقوم در قسمت (۱-۴) این دستورالعمل (کلیه بازی های رایانه ای

غیر از پیشنهادی ای اتاقکی) یک سال از تاریخ صدور آن است و اعتبار پروانه های صادره برای بازی های مرقوم در قسمت

۲-۴ (پیشنهادی ای اتاقکی) مادامی است که تخلف یا تخلفاتی از سوی دارنده پروانه، مطابق مقررات، احراز نگردد.

۲-۶- مسئولیت رعایت حقوق اشخاص در بازی های رایانه ای؛ از جمله مباحث فنی و امنیتی و حقوق مالکیت و غیره،

بر عهده دارنده پروانه انتشار است.

۳-۶- در بازی های رایانه ای ایرانی، صدور پروانه انتشار، منوط به فارسی بودن اسم، عنوان و زبان بازی رایانه ای

است؛ صرف نظر از اینکه از سایر زبان ها نیز استفاده شده باشد.

۴-۶- شورای رده بندی برای اتخاذ تصمیم در مورد تخصیص رده سنی به بازی رایانه ای، بر اساس نظام ارزیابی و

رده بندی سنی بازی های رایانه ای، با ترکیب اعضای زیر در بنیاد تشکیل می شود:

جمهوری اسلامی ایران

وزارت فرهنگ، ارشاد اسلامی

وزیر

شماره: ۲۶۴۳۴۱

تاریخ: ۱۰/۱۰/۱۳۹۸

پوست:

۱-۴-۶- مدیرعامل بنیاد؛ (رئیس شورا).

۲-۴-۶- معاون نظارت و ارزشیابی بنیاد؛ (نایب رئیس شورا).

۳-۴-۶- مدیر واحد ارزیابی و رده‌بندی سنی بازی‌های رایانه‌ای بنیاد.

۴-۴-۶- نماینده مطلع در حوزه بازی‌های رایانه‌ای؛ به پیشنهاد مدیرعامل کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان.

۵-۴-۶- نماینده مطلع در حوزه بازی‌های رایانه‌ای؛ به پیشنهاد رئیس سازمان تبلیغات اسلامی.

۶-۴-۶- نماینده مرکز فناوری اطلاعات و رسانه‌های دیجیتال؛ به پیشنهاد رئیس مرکز.

۷-۴-۶- یک نفر متخصص حوزه بازی‌های رایانه‌ای؛ به انتخاب مدیرعامل بنیاد.

بصورت: آیین‌نامه داخلی شورای رده‌بندی، از جمله نحوه تشکیل دبیرخانه، برگزاری جلسات شورای رده‌بندی، حد نصاب رسمیت جلسات، اعتبار مصوبات، ترکیب کمیسیون‌های تخصصی شورا و حدود وظایف و اختیارات آنها در اولین جلسه شورا به تصویب خواهد رسید. شورای رده‌بندی بازی رایانه‌ای می‌تواند اتخاذ تصمیم در مورد تخصیص رده سنی به برخی بازی‌های رایانه‌ای را به کمیسیون‌های تخصصی خود واگذار کند.

۵-۶- دریافت پروانه انتشار، نافی مسئولیت‌های قانونی دارنده آن و سایر اشخاصی که در فرآیند نشر، تولید و ویرایش بازی‌های رایانه‌ای دخالت دارند، نیست.

۶-۶- به‌روزرسانی بازی رایانه‌ای، به نحوی که موجب تغییر رده‌بندی سنی آن شود، یا آن را دارای امکان پرداخت ریالی کند، منوط به اخذ مجدد پروانه انتشار است. همچنین بدیهی است به‌روزرسانی بازی رایانه‌ای، به نحوی که واجد محتوای مجرمانه یا خلاف مقررات شود، ممنوع است.

۷-۶- ناشران بر بستر شبکه (برخط) در زمان دریافت پروانه انتشار بازی رایانه‌ای خارجی باید امکانات برخط بازی رایانه‌ای و درگاه‌های پرداخت و سامانه‌های نشر و عرضه تجاری بازی رایانه‌ای خود را به بنیاد اعلام کنند و در صورتی که پس از دریافت پروانه، امکانات، درگاه‌ها یا سامانه‌های جدیدی برای نشر و عرضه تجاری بازی رایانه‌ای مورد استفاده قرار گرفت، بلافاصله بنیاد را از موضوع مطلع نمایند.

۸-۶- بسته‌بندی و یا نقشک (آیکن) بازی رایانه‌ای باید فاقد هرگونه محتوای آسیب‌رسان و یا مجرمانه باشد. بسته‌بندی بازی‌های رایانه‌ای باید دارای نشان و علائم نظام ارزیابی و رده‌بندی سنی، نام و عنوان دقیق بازی رایانه‌ای به زبان فارسی و لاتین و نوع کنسول یا دستگاه قابل اجرای (پلتفرم) آن بدون هرگونه دخل و تصرف، نام ناشر ایرانی و مشخصات فنی بازی رایانه‌ای باشد.

جمهوری اسلامی ایران

وزارت فرهنگ ارشاد اسلامی

وزیر

شماره: ۲۶۴۳۴۱

تاریخ: ۱۳۹۸/۱۰/۱۰

پوست:

۷- در موارد سکوت، ابهام، اجمال یا نقص این دستورالعمل، قوانین و مقررات عمومی در خصوص فعالیت‌های فرهنگی ملاک عمل است. با متخلفان برابر دستورالعمل‌های «نظارت و بازرسی» و «رسیدگی به تخلفات فعالیت‌های نشر بازی‌های رایانه‌ای» مصوب هیأت مدیره بنیاد و مقررات موضوعه از جمله «قانون نحوه مجازات اشخاصی که در امور سمعی و بصری فعالیت‌های غیرمجاز می‌نمایند» و بند «ز» فهرست کارگروه (کمیته) تعیین مصادیق محتوای مجرمانه دادستانی کل کشور، برخورد می‌شود.

۸- به منظور شفافیت، جلوگیری از تبعیض و اطلاع متقاضیان از تقاضاهای در نوبت، فهرست متقاضیان پروانه موضوع این دستورالعمل بر روی سامانه، به صورت برخط اطلاع‌رسانی می‌شود. فهرست پروانه‌های صادرشده بر روی سامانه قابل مشاهده است.

۹- این دستورالعمل در (۹) بند در تاریخ ۱۳۹۸/۱۰/۱۰ به تصویب وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی رسید و لازم‌الاجراست و از این پس مقررات، دستورالعمل‌ها و شیوه‌نامه‌های قبلی مرتبط با موضوع این دستورالعمل؛ از جمله مقرراتی که در ضوابط تولید و توزیع بازی‌های رایانه‌ای مصوب ۱۳۹۵/۷/۲۷ وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی در این خصوص آمده است، ملغی می‌گردد و صدور پروانه انتشار بازی رایانه‌ای مطابق دستورالعمل حاضر انجام می‌شود. بدیهی است هرگونه تغییر مفاد این دستورالعمل منوط به طی فرآیند فنی و حقوقی لازم از مبادی قانونی ذیربط (دفتر نوسازی و تحول اداری، دفتر حقوقی و مالکیت فکری و بنیاد) و با تأیید شورای راهبری توسعه مدیریت این وزارتخانه خواهد بود.

سید عباس حسینی